

ЈАВНА ОПШТИНСКА УСТАНОВА ЗА ДЕЦА

ДЕТСКА ГРАДИНКА

„БАМБИ“ МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА

2022 – 2023 ГОДИНА

СЕПТЕМВРИ, 2022 ГОДИНА

МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА

ВОВЕД

Годишната програма за работа со деца од предучилишна возраст претставува документ од јавен карактер кој што е усогласен со современите општествено-демократски движења кај нас, како и со Декларацијата и Конвенцијата за правата на децата

Програмата се темели на следниве принципи:

Принцип на еднакви можности и почитување на различностите меѓу децата и принцип на мултикултурализам (На сите деца, без разлика на полот, етничката припадност, социо-економските и културолошките разлики, како и различните здравствени и посебни потреби, треба да им се овозможи влез во образовниот систем. Службен весник на РСМ, бр. 46 од 06.03.2014 година);

Принцип на демократичност (Сите деца можат да учат. Тие заслужуваат високи очекувања во нивните достигнувања во процесот на учењето, а во согласност со нивната возраст и социо-културолошките карактеристики);

Принцип на доминација на игра и принцип на поврзување со животната реалност (Децата најдобро учат преку играта. Во процесот на учењето, играта се прифаќа како метод на учење, преку кој децата стекнуваат елементарни знаења и практични вештини неопходни за квалитетен живот);

Принцип на активно учење и поттикнување на различни начини на изразување (Средината во којашто децата учат ја поттикнува љубопитноста и е во согласност со нивните физички и емотивни потреби, со цел да се чувствуваат безбедно и да користат различни стратегии при барање решенија и одговори);

Принцип на усогласеност со возрастните карактеристики и принцип на индивидуализација (Почитување на персоналитетот и индивидуалните специфичности, потреби, интереси, можности на секое дете, вклучувајќи ги и децата со посебни образовни потреби)

Принцип на целосност и интегритет (Содржините на стандардите ги опфаќаат сите аспекти од развојот на детската личност, без фаворизирање на одделни аспекти. Холистичкиот пристап во развојот на стандардите е основа за нивно подготвување, со оглед на тоа дека детето го осознава светот како целина);

Принцип на отвореност на воспитно-образовниот процес (Заедничко делување на градинката со семејството и заедницата, во поттикнување на развојот на рано учење кај децата. Интегративниот пристап е од посебно значење за развојот и раното учење кај децата);

Принцип на следење и поттикнување на детскиот развој (Сите деца имаат потенцијал да постигнат најголем дел од очекуваните резултати во одредена возраст, со соодветна поддршка, инструкции и стимулација на развојот и на раното учење);

Принцип на развојно-процесен пристап (Цел на учењето е самиот процес на учење каде целите не се правилни и неправилни одговори, туку поттикнување на детските симболички, фантазиски и мисловни стратегии на размислување, изразување и др., значајни во конкретната развојна возраст);

Принцип на критичко вреднување (Потребна е постојана евалвација на воспитно-образовната работа на ниво на: меѓусебни интеракции во групата; на планирање на одделните подрачја; методи на работа; правата и одговорностите на родителите; во детската градинката и локалната самоуправа. Службен весник на РСМ, бр. 46 од 06.03.2014 година);

Принцип на континуиран професионален развој на воспитувачот (Развојот на учењето кај децата е целосно условен од квалитетни воспитувачи кои се заинтересирани за сопствено континуирано професионално унапредување, развој и соработка со децата и нивните родители).

МИСИЈА НА ГРАДИНКАТА:

*Горди сме што
Растеме, играме, твориме
А и учиме заедно со
Децата
И
Ние... во една
Креативна, здрава и безбедна
Атмосфера со еднакви можности за сите*

ВИЗИЈА НА ГРАДИНКАТА:

Ние и во иднина сакаме да бидеме модерна (современа) градинка која континуирано ќе работи на одржување и негување квалитетна згрижувачка и воспитно–образовна работа со децата од предучилишна возраст со поддршка, почитување и прифаќање на мултикултурализмот и индивидуалните разлики како вредности. Ќе го следиме и мотивираме напредокот на децата преку иновативност, истражување, збогатување на ресурсите, програмите, дидактичките материјали, подигнување на еколошката свест. И понатаму ќе работиме на унапредување на соработката и партнерскиот однос со родителите и пошироката средина. И понатаму сакаме децата да доаѓаат со радост затоа што се чувствуваат прифатени, сигурни, безбедни, задоволни, здрави, безгрижни, среќни.

**ДЕЦАТА СЕ НАШЕТО
НАЈГОЛЕМО БОГАТСТВО!**

ЛИЧНА КАРТА НА ГРАДИНКАТА

ЈОУДГ "БАМБИ" е основана од 1971 година како подрачна Установа на Детската градинка од Делчево во еден приспособен објект. Во 1990 година се завршува денешниот наш постоечки објект со површина од 8893 м² од кои 1411 м² корисна површина и 7482 м² дворно место. Од 01.02.1991 година градинката се сели во новите просторни услови и продолжува со работа до ден денешен.

Според Одлука на Влада (Сл. весник бр 51/ 2005) за пренесување на основачките права и обврски над постојните јавни установи за деца - детски градинки на општините, ЈОУДГ "БАМБИ" се во сопственост на Општина Македонска Каменица.

Од нејзиното основање до денес Установата може да се гордее со квалитетна воспитно - згрижувачка дејност, со што е препознатлива во општината и државата.

Организацијата и содржината на дејност на во детската градинка се остварува преку програми. Воспитно - образовната работа во Установата се изведува според Основите на програмата за воспитно - образовна работа со деца од предучилишна возраст во јавните детски градинки кои ги изготвува Бирото за развој на образованието, а ги донесува со акт министерот.

Јавната детска градинка донесува Годишна програма за работа. Годишната програма за работа содржи: организација и работно време на градинката, програмите на детската градинка, распоредување на децата во групи, работата на директорот, стручните и другите работници, соработка со родителите, соработка со други установи и институции, воспитно - образовни и проектни активности за деца во градинката, перманентно стручно усовршување на вработените, работа на стручните органи и други работи за остварување на дејноста.

Следејќи ги современите светски трендови во предучилишното воспитание и образование, во нашата установа се реализира програма за раст, развој и рано учење која опфаќа разни форми на поддршка за промовирање на здрав дестки развој во сите развојни домени.

Согласно Законот за јавните службеници, дел од вработените (воспитно - згрижувачкиот персонал) во ЈОУДГ "БАМБИ" имаат статус на јавни службеници, што подразбира и подигнување на

професионалното ниво на Установата. Односно јавните службеници се должни да ги извршуваат работите и работните задачи професионално, квалитетно, ефикасно и ефективно, навремено и на совесен начин, согласно правилата на професионалната етика.

И понатаму нашата Установа ќе остане доследна на своите главни цели, да биде безбедна, стимулативна и креативна средина за развој на децата од предучилишна возраст, да реализира квалитетно предучилишно воспитание и образование и да одговори на сите нови предизвици кои ги нуди современата предучилишна теорија и пракса.

1. ЧЕКОРИМЕ КОН СОВРЕМЕНА ГРАДИНКА

Современите воспитно-образовни тенденции во светот, а од таму и кај нас, сакале ние или не, се рефлектираат во унапредување на воспитната работа со децата. Сознанијата од областа на педагошката теорија и практика, императивно ја наметнуваат потребата од позитивни промени и во нашиот воспитно-образовен систем, кои, пред се, се огледуваат во позитивните поместувања во технологијата на воспитно-образовниот процес. Тука пред се, се мисли на менувањето на улогата и позицијата на воспитувачот и детето, како и воведување на нов дидактичко – методички приод во технологијата на воспитно образовниот процес, кој треба да резултира со современа, флексибилна, динамичка, мотивирачка и креативна средина за воспитно-образовно делување. Сите овие сознанија не упатуваат на **заклучок** дека оваа потреба од промени, покрај другото, е главен приоритет на кој треба да работи директорот во детската градинка.

1.1 Во чекор со новите трендови

Имено, една од битните одлики на целокупниот систем на воспитание и образование треба да биде отвореноста кон промените, бидејќи тоа е едно од барањата кои ни го наметнува современиот начин на работа. Отвореноста кон промените наметнува потреба од осовременување на воспитно-образовната програма и модернизација на техничко-технолошката основа на која се темели воспитно-образовниот процес. Сега повеќе не е можно изготвување на програма која ќе биде во функција повеќе години, поради брзината на промените кои се случуваат во нашето опкружување, програмите мора да се менуваат брзо, **да се следат новините**, вклучувајќи ги при тоа во себе најновите и употребливи знаења и истовремено исклучувајќи го сето она што е старо и неупотребливо.

Пример за тоа е и донесувањето на новата **Програма за рано учење и развој**, која е објавена во Службен весник на РСМ, бр. 46 од 06.03.2014, а започна да се применува од 01. 09. 2014 год.

Со оваа програма се уредуваат теоретските основи и принципи за рано учење и развој базирани врз **Стандардите за рано учење и развој**. Примената на новата Програма претпоставува и големи промени во воспитно-образовната практика, како во однос на дидактичко-методската

организација, така и во однос на педагошката документација и употребата на дидактичките средства. Затоа една од **основните задачи** ќе биде и олеснување на процесот на прилагодување и примена на новите тенденции, преку континуирани обуки, стручна поддршка, поттикнување на креативност и иницијативност кај сите кои учествуваат во нејзино реализирање.

Денес, градинката која е составена од високо стручен и професионален кадар, се повеќе станува место каде што детето може, интегрирано во група, да ги збогати и усоврши своите искуства, да се соочи со нови реалности и да ги култивира позитивните особини на својата личност.

Значаен придонес за ова ќе се постигне со почитување на принципите на кои се базира новата **Програма за рано учење и развој**, кои го претпоставуваат развојот на детето и негово формирање во личност.

Тој развој ќе му помогне на детето послободно и полесно да го премости преминот од предучилишното кон основното образование.

Друг важен момент во **унапредувањето на воспитно образовната дејност** во предучилишното воспитание и образование во Република Северна Македонија, претставува и процесот на децентрализацијата на јавните установи за деца, од која се очекува да предизвика еден нов процес на промени на повеќе нивоа и во повеќе сегменти, се со цел градинката да стане место која ќе го поттикнува и обезбедува индивидуалниот развој на децата и воспитувачите, ќе ја развива свеста за правата и одговорностите, ќе го негува меѓусебното разбирање и почитување и ќе работи по високи етички стандарди. Децентрализацијата дава одлична можност за поквалитетно реализирање и развивање на специфичностите на детската градинка во зависност од средината во која се наоѓа.

Со оглед на фактот дека **Детската градинка „Бамби“** се наоѓа во централното градско подрачје на нашиот град има големи можности за квалитетно и непречено одвивање на целокупната работа, како и нејзино збогатување и проширување преку вклучување во соодветни **проекти** кои се одвиваат во рамките на Општината.

2. ПОЈДОВНИ ОСНОВИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДЕЈНОСТА

Дејност на детската градинка е згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст.

Планирањето на воспитно - образовната и згрижувачка дејност на Јавната општинска Установа за деца - Детска градинка „БАМБИ „ се одвива врз основа на следните документи :

Законот за заштита на децата (сл весник 23/13-----294/21);

Закон за локална самоуправа;

Програмата за рано учење и развој, (Службен весник на РСМ, бр. 46 од 06.03.2014); Проекти во склоп на Програмата за рано учење и развој:

Проект-Спорт и спортски активности;

Проект-Здрави животни навики;

Проект - Градина во детските градинки;

Проект - Бонтон за деца;

Проект - Градот низ детските очи;

Проект-Мултикултураизам;

Проект-Семејството и семејните вредности;

Проект-Моја хигиена-моја навика;

Проект-Рециклирање со имагинација;

Проект-Традиционални игри;

Проект- Во светот на бајките;

Проект-Годишни времиња;

Проект-Пчелата и медот;

Проект-Интеграција на еколошката едукација во Македонскиот Образовен систем;

Проект „Народна кујна,, во соработка со МТСП;

Проект „Енергетска ефикасност на објектот,,

Унапредување и усовршување на воспитно образовната методологија преку примена на проектот "Инклузија на деца со посебни потреби" во смисла на обука на кадарот за што поуспешно вклучување на деца со посебни потреби во редовните групи, создавање услови за градење на инклузивни занимални и соодветна едукација за постепено менување на свеста на родителите во однос на овие деца;

Основа за организирање на дејноста ќе претставува и Правилникот за стандардите и нормативите за вршење на дејноста на детската градинка (консолидиран текст- ноември /2017г);

Новите стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години иницирани од УНИЦЕФ канцеларијата во Скопје во рамките на соработката со Министерството за труд и социјална политика кои имаат за цел осовременување на реализацијата, евиденцијата и евалуацијата на воспитната работа.

Дејноста згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст се организира за згрижување, престој, нега, исхрана, воспитание, образование, спортско - рекреативни, културно- забавни активности, мерки и активности за подобрување и зачувување на здравјето и за поттикнување на интелектуалниот, емоционалниот, физичкиот, менталниот и социјалниот развој на детето до 6 години живот, односно до 10 годишна возраст.

Покрај погоре наведеното Детската градинка:

Организира згрижување и воспитание и за деца со посебни потреби;

Обезбедува исхрана и згрижување деца над 6 години, односно од поаѓање во основно училиште до 10 години;

Има можност да организира и други скратени вонинституционални форми за згрижување и воспитание и за деца кои не се опфатени со згрижување и воспитание во детската градинка;

Може да дава одредени услуги на деца и семејства.

Згрижувањето и воспитанието на децата во детската градинка се остварува по правило во хомогени групи односно хетерогени групи, во зависност од возраста на децата.

Детската градинка според времетраењето остварува програми за :

Целодневен престој

Полудневен престој

Програми за продолжен престој

3. УСЛОВИ ЗА РАБОТА И ОРГАНИЗЦИОНА ПОСТАВЕНОСТ

Својата дејност Установата ја реализира во 1 (еден) објект кој се наоѓа на ул. „ Осоговска „ бр. 32 со капацитет од 180 деца. Годинава се запишани 145 дете, во една јаслени и осум градински групи.

Број на воспитни групи и деца

Видови на групи	Структура на воспитни групи	Број на групи	Број на деца
Детски јасли	0-24	1	9
Детска градинка	2 -3 години	2	28
	3 – 4 години	2	27
	4 – 5 години	2	34
	5 – 6 години	2	48
Вкупно		9	146

Кадар на установата

Бројот на групите во детската градинка претставува основа за утврдување на потребниот број на извршители за остварување на дејноста. Видот и степенот на образование, особено на т.н. носечки кадри е предвиден во Законот за детска заштита и подзаконските акти. За обавување на дејноста во установата преку Министерството за труд и социјална политика се вработени 29 вработени по работни места и 4 лица преку АПВ, со тоа што има едно упразнето место- негувател поради заминување во пензија, стручна подготовка и полова припадност према долунаведената табела.

Прилог:Табелерен преглед на работни места (работна карта)

Р.бр	шифра	Звање или називнар.м.	Бројна сист.р. м	Бројнапополнетир.м.		
				Админ.с луж.	Дават. Науслуг и	Пом.т ех персо нал
1	ДЕЗ 01 02 В04 001	Помладсоработник- секретар	1	1		
2	ДЕЗ 01 02 В04 002	Помладсоработник- сметководител	1	1		
2-а	ДЕЗ 0102 В02 001	Виш соработник- секретар	1			
2-б	ДЕЗ 01 02 В02 002	Виш соработник- сметководител	1			
4	ДЕЗ 04 01 А01 003	Ложачнапарникотли	1			1
5	ДЕЗ 04 05 А01 002	Магационер	1			1
6	ДЕЗ 0404 А02 001	Готвач	2			2
7	ДЕЗ 04 04 А03 001	Помошникготвач	1			1
8	ДЕЗ 04 04 А04 001	Садомијачсервирка	1			1
9	ДЕЗ 04 01 А01 004	Хигиеничар	3			1
10	ДЕЗ 04 05 А01 005	Перачка -пеглачка	1			
12	ДЕЗ 0303Б03 005	Струченработник логопед	1		1	
12-а	ДЕЗ 03 03 Б04 002	Приправник Стручен работник-психолог	1			
14	ДЕЗ 03 03 Г03 004	Струченсоработник- Дипл.професор по Англискијазик и книжевност	1			
15	ДЕЗ 03 03 В03 001	Воспитувач надеца над 2-6 год.возраст	8		7	
16	ДЕЗ 03 03 Д03 001	Неговател	12		11	
16с	ДЕЗ 03 03 Д04 001	Неговател-приправник	1			
	Вкупно:		38	2	19	7

Просторни услови

Со цел да остане современа, и да одговори на потребите на современите предучилишни генерации, Установата постојано партиципира во инфраструктурата и во ентериерите на објектите одржувајќи ги во добра кондициона состојба и создавајќи услови за подобро и посовремено работење .

Условите во кои работи Установата одговараат ,односно ги задоволуваат педагошките стандарди и нормативи. Со оглед на тоа да објектите се градени пред повеќе од 30 години мебелот со кој располагаат објектите постојано се обновува. Со текот на годините голем дел од занималните се опремени со нов мебел, кој со воведувањето на современи програми и концепции е обновен, разигран и функционален.

Занималните се уредени по систем игровни катчиња, бидејќи тоа го бара и Националната програмата која и оваа година се реализира во нашата Установа. Центрите за учење се добро уредени, за што голема заслуга има воспитно образовниот персонал кој со свои креации и изработки ги збогатува и оплеменува давајќи им топол, привлечен и сигурен изглед. Во последните години во повеќе наврати добиваме донации од Рудникот „ САСА “, донација во вид на играчки за сите возрастни групи, како и нов дидактички материјал кои сосема солидно го зголемија фондот и придонесоа за успех во работата. Оваа година фондот на играчки и дидактички материјал ќе го збогатиме и истиот ќе биде во функција на поквалитетно процесуирање на проектите кои се реализираат во големите и средните групи.

Простории за воспитно-згрижувачка работа

Објект	Занимливост	Административен простор	Куќи	Санитарни чворови	Магазини	Перални	Пондруми	Котлар	Скритици	Раб. Прост. За Стр. совет
Бамби	9	4	1	12	1	1	1	1	1	1
Вкупно	9	4	1	12	1	1	1	1	1	1

4. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЖИВОТОТ И РАБОТАТА ВО ДЕТСКИТЕ ЈАСЛИ И ГРАДИНКИ

Кога се говори за концептот примарна дејност на Установата, се говори за еден перманентен процес кој континуирано се реализира во текот на целата година.

Програмата начелно започнува да се реализира од Септември до Август со напомена дека работата во Установата тече континуирано за време на зимскиот и летниот период.

Основен критериум врз основа на кој формираме групи е возраста на децата. Оваа година во објектот ќе функционираат 1 јаслени групи и 8 градински групи .

Организација на животот и работата во детските јасли

05.30 - 07.00- прием на децата и слободни игри

07.15 - 07.30-подготвување за појадок

07.30 - 08.00- појадок

08.00 - 08.30- тоалета и миење

08.30 - 09.30- претпладневен одмор

09.30 - 10.00- претпладневна ужина

10.00 - 11.00- слободни игри

11.00 - 11.30 - тоалета и подготовка за ручек

- 11.30 - 12.00 – ручек
- 12.00 - 14.00 - тоалета и попладневен одмор
- 14.00 - 14 30 -попладневна ужина
- 14.30 -17.00 - слободни игри и испраќање на децата

За децата од јаслените групи се грижат две негувателки, кои ги извршуваат сите активности поврзани со негата, одржувањето на хигиената и здравствената заштита на децата. Како основни активности во јаслените групи доминантни се игрите типични за оваа возраст, односно игрите во кои преовладуваат активностите за развој на моториката и координација на телото при движење.

Особено ќе се посвети внимание на активностите кои влијаат позитивно на развојот на социо – емоционалните односи кои претставуваат база за понатамошниот развој, развојот на тактилната осетливост и перцепцијата, музичко ритмичките способности, како и активности кои го стимулираат развојот на говорот.

Организација на животот и работата во детската градинка

- 05.30- 07.00- прием на децата
- 07.00- 07.30- слободни игри
- 07.30-08.00- утринска гимнастика
- 08.00- 08.30-подготвување за појадок
- 08.30-09.00- појадок
- 09.00-09.30-слободни активности
- 09.30-10.00-насочена групна активност
- 10.00-10.30- работа по центри
- 10.30-10.40- претпладневна ужина (ладен или топол напиток)
- 10.40-11.00-престој на воздух
- 11.00-11.30-слободни игри
- 11.30-12.00-подготвување за ручек
- 12.00-12.30-ручек
- 12.30-14.00-попладневен одмор
- 14.00-14.30-попладневна ужина
- 14.30-15.30-слободни активности
- 15.30-17.00-испраќање на децата

Градинските групи ќе работат во насока на реализирање на згрижувачката, воспитната и образовна дејност. За децата од овие групи ќе се грижи воспитен тим составен од воспитувачка и негователка и ќе ги остваруваат дневните воспитни насочени, слободни и хигиенски активности. При реализирањето на активностите основен принцип од кој се поаѓа е интересот и желбата на детето. Целта на активностите е правилно да се насочат и каналзираат детската љубопитност, интерес и желба за создавање, а преку тоа позитивно да се влијае на сензо-моторниот, социо-емоционалниот и когнитивниот развој на децата.

Видови на активности кои ќе бидат застапени кои и до сега беа застапени во програмата се насочените и слободни активности. Насочените активности ќе имаат за цел да ги едуцираат децата преку содржини адекватни и адаптирани за одредена возраст, а за кои основните насоки се концепираат на тематските планирања во соработка со стручната служба.

Слободните активности пак можат да бидат застапени во повеќе наврати во текот на денот, а имаат за цел да ги задоволат желбите на децата за индивидуална игра и игра во група, без разлика дали станува збор за имитативни, симболични, подвижни или пак друштвени игри. Други активности кои се застапени во текот на денот се секојдневните активности за лична хигиена и активности во врска со правилата за однесување во различни ситуации. Особено, ќе им се посвети внимание на прошетките и игрите на воздух, кои се во корелација со дневните насочени активности, а и истражувачките игри најчесто во природа.

Програмата во себе ги содржи принципите од најсовремените достигнувања во областа на предучилишната педагогија и психологијата, кои се основа во примената на современите средства, методи и дидактички материјали.

Во текот на реализацијата на програмата ќе се настојува максимално да се почитува интересот на детето, користејќи актуелни и привлечни содржини, сето тоа во форма на игра и со издржана застапеност на сите дидактички средства и игровен материјал правилно вклопени во стимулативната занимална.

5. Планирање и програмирање на воспитно-образовната работа

Современите научни сознанија во делот на предучилишното воспитание и образование укажуваат на тоа да овој период на детскиот развој е најинтезивен и е период во кој се формираат основните квалитети на личноста, од кои зависи натамошниот развој на идниот човек. Во овој период детето се социјализира, трансформира, афирмира, се развива и усовршува неговата моторика, се богати и култивира неговиот говор, се задоволуваат потребите на детето за игра и контакти со врстници и возрасни, се развиваат изразните и творечки потенцијали, се создаваат хигиенски, културни, работни навики и др.

Истражувањата покажуваат дека вложувањето во раното воспитание и образование е најисплатлива инвестиција, која се враќа како повеќекратна добивка за иднината на едно општество.

Следејќи ги современите светски и европски текови во предучилишното воспитание и образование, во нашата Установа се реализира програмата за раст, развој и рано учење на децата која опфаќа разни форми на поддршка за промовирање на здрав детски развој. Во одделните степени на развојот на детето се негуваат и поттикнуваат оние форми на однесување и изразување што се карактеристични за тој период а, се развиваат индивидуалните можности и се создаваат услови за неговиот натамошен развој. Истата ги обединува здравствена и социјалната заштита, овозможува интелектуални стимулации, давање можност за истражување и активно учење, нуди адекватен социоемоционален развој и секаков вид на грижа како би им се овозможило на децата во потполност да ги остварат своите потенцијали.

ПОЈДОВНИ ОСНОВИ

Работа по домени-концепти:

5.1 Здравје и моторен развој

Здравјето и оспособување на децата за восприемање, обработка и организација на сетилните сензации се клучни фактори во процесот на растењето и развојот, којшто се одвива во текот на раниот период од животот . Растот и развојот кај децата е комплементарен процес. Развојот

се однесува на промените што настануваат во степенот на комплексноста на извршување на одредени функции и стекнување на одредени вештини, каде постепено се оди од поедноставни кон посложени промени и совладување на нови вештини во движење на телото, во одржување на рамнотежата, во воспоставување контрола на делови од телото, како и зајакнување на сензомоторната координација.

Клучните вредности кои се очекуваат од децата на возраст до 6 години и претставуваат основа за раниот развој и раното учење се:

Физичка компетентност и добра физичка кондиција;

Активно учество на децата во животната околина која ги опкружува;

Способност за примена на здрави и безбедни практики во секојдневните активности.

Доброто физичко здравје им дава на децата енергија и издржливост активно да учествуваат во процесот на учење. Избалансираниот моторен развој е поврзан и директно влијае на другите развојни области, како што е развојот на говорот, когнитивниот и социо–емоционалниот развој.

Развојниот процес кај децата се одвива преку следните субдомени:

Груб моторен развој со кој децата се движат во просторот и воспоставуваат контрола на рамнотежата и координација на екстремитетите при одење, трчање, скокање, качување по скали;

Фин моторен развој со кој децата постепено стекнуваат вештини како да ги користат дланките и прстите во изведување на прецизни моторни активности (фаќање, пишување, закопчување, отварање, затворање, сечење);

Здраво и безбедно однесување со кое децата започнуваат да разбираат како дневните активности и безбедните практики влијаат врз целокупното здравје (активности поврзани со лична хигиена, препознавање на штетни и опасни ситуации);

Сензомоторен развој со кој децата го запознаваат светот околу нив преку своите сетила.

Социо – емоционален развој

По природа луѓето се социјални суштества и низ сите фази на животот тие воспоставуваат интеракциски односи со други луѓе. Токму така и децата го конструираат сопственото знаење за светот околу нив. Правилниот социо – емоционален развој на секое дете е значително поврзан со понатамошниот успех во животот и училиштето. Децата од

најрана возраст воспоставуваат социјални контакти со родителите, воспитувачите, врсниците и со други возрасни лица. Квалитетот на овие социјални односи го поттикнува правилниот социо – емоционален развој на децата. Во текот на социо – емоционалниот развој , децата ги учат вредностите и видовите на однесувања кои се прифатливи за заедницата во која растат и се развиваат.

Безбедната околина и позитивната интеракција со возрасните во текот на првите години од животот игра значајна улога во промоцијата на здрав социо – емоционален живот. Успешните социјални контакти овозможуваат развивање на позитивна слика за себе кај детето, но во исто време и развивање на емоционални вештини за самоконтрола.

Позитивните развојни компоненти на оваа развојна област го карактеризираат детето со способности да го контролира своето однесување, да научи да практикува вештини за интеракција со другите лица, вклучувајќи ги и врсниците, како и воспоставување и одржување позитивни односи со околината.

Емоционалната компонента го поттикнува детето на самодоверба и доверба кон другите.

Децата го конструираат сопственото знаење за светот околу нив преку социјални интеракции.

Позитивните социјални односи се формираат главно кога децата развиваат адаптивно однесување, кога се способни да се адаптираат во различни социјални средини и кога активно учествуваат во групни активности. Социјалната компетенција децата ја изразуваат преку емпатија со разбирање, чувствителност и почитување на сличностите и различностите. Клучните вредности кои се очекуваат од децата во предучилишна возраст во социо – емоционалниот развој се :

- Самодоверба и компетентност во интеракциите со околината и врсниците;

- Развивање на поим за себе;

- Способност за разбирање на сопствените емоции;

- Контрола на сопствените чувства;

- Позитивна емоционална состојба;

- Почит и разбирање на сличностите и различностите во заедницата;

- Развивање на социјални вештини во интеракција со врсниците и возрасните.

Во рамките на доменот социо – емоционален развој се издвојуваат два субдомена :

- Социјален развој со кој детето воспоставува интеракција со социјалната средина и личностите кои што го опкружуваат и

Емоционален развој со кој детето ја развива перцепцијата за себе и своите емоции.

Пристап кон учењето

Малите деца, по својата природа се љубопитни и сакаат да истражуваат. Добро осмислен амбиент којшто ја поттикнува иницијативноста, љубопитноста и интересот кон учењето се клучните фактори кои го унапредуваат пристапот кон учењето на малите деца. Во тоа, секако клучна улога имаат професионалците вклучени во воспитно–образовните процеси во текот на раното детство. Создавањето позитивен амбиент за учење ги стимулира децата да истражуваат, да решаваат проблеми, да покажуваат висок степен на иницијативност, да се поттикнува нивната љубопитност и да се охрабруваат да поставуваат прашања. Во таков еден амбиент, децата развиваат позитивен пристап кон учењето кој е потребен за понатамошниот успех во училиште, но и за процесот на активно учење во текот на целиот живот.

Децата треба да бидат мотивирани да ги користат претходно стекнатите знаења и вештини, бидејќи развивање и негување на овој домен остава белег на понатамошниот живот на секое дете.

Најважните вештини кои се развиваат во овој предучилишен период се:

Поттикнување на љубопитноста и интересот кај децата преку учење на нови работи и стекнување нови искуства;

Развивање на иницијативност;

Стимулирање на упорност и истрајност во превземените активности;

Развивање на креативност и инвентивност и користење на истите во секојдневните активности;

Развивање на рефлексивност и интерпретација, односно детето да може да учи на различни начини од сопствените искуства.

Јазик, комуникација и творештво

Усвојувањето на јазикот и негово правилно користење е важно за успешно функционирање на секоја индивидуа во општеството. Развивање на јазичките способности се основа за развој на сопствениот идентитет

Говорниот развој и правилното усвојување на јазикот се комплексни процеси кои започнуваат од раѓањето на детето и се условени од голем број фактори. Со усвојувањето на јазикот детето усвојува еден моќен и комплексен симболички систем, кој го развива и усовршува во текот на целиот живот.

Јазикот на децата им е потребен за да ги изразат своите мисли и чувства, но истовремено им е неопходен за да ги разберат и другите лица со кои секојдневно комуницираат.

Во предучилишниот период ставаме акцент на стимулација и развој на следните вештини:

- Доживување на статусот на македонскиот јазик како државен јазик,
- Способност за слушање и разбирање на говорниот јазик,
- Правилно зборување и елоквенција,
- Збогатување на речникот,
- Развивање на комуникациски вештини,
- Создавање интерес кон печатени материјали,
- Препознавање на пишани симболи и букви,
- Изразување на своите идеи преку пишани симболи.

Когнитивен развој и стекнување на општи знаења

Во предучилишниот период когнитивниот развој се однесува на стекнување на вештини за процена, критичност, решавање на проблеми, разбирање на правила и концепти, како и визуелизација на можностите и последиците

Процесот на когнитивниот развој вклучува комплекс на ментални активности како: истражување, откривање, презентирање, сортирање, класифицирање и меморирање на информациите.

Децата не се разликуваат само по начинот на којшто ги стекнуваат општите знаења, туку и по начинот на којшто учат, помнат и разбираат. Токму затоа, во воспитно – образовниот процес посветуваме големо внимание на начинот на којшто децата ги стекнуваат знаењата.

Стимулацијата на когнитивниот развој е основа за успехот којшто децата ќе го постигнат во понатамошниот образовен процес. Когнитивниот развој не

е изолиран процес, тој зависи од степенот на развој на останатите области, пред се моторниот и социоемоционалниот развој.

Клучните вредности на коишто се посветува посебно внимание се:

Способност на децата да размислуваат;

Можност за стекнување и користење нови информации;

Активно решавање на проблемите, во зависност од развојниот стадиум;

Развивање на критичко мислење.

Развојниот процес во доменот на когнитивниот развој се одвива преку:

Логика и размислување, односно способност да децата истражуваат и откриваат;

Математика и броеви – преку развојот на математичките и нумеричките вештини се поттикнува развој на математичко изразување, развивање на логичко размислување и решавање на проблеми, знаење за количина, бројки и броење, како и способност за класификација и серијација.

Наука–децата стекнуваат информации за средината преку набљудување и манипулација, ги набљудуваат и опишуваат карактеристиките на живиот свет и неживата природа.

Уметност–уметничкото изразување е многу важна компонента во развојот на детската личност и детското искуство. Децата имаат можност на различни начини да ја развиваат својата фантазија и креативност и на тој начин учат како да ја изразат својата индивидуалност, своите интереси, способности и вештини. Тие на свој автентичен начин имаат можност да ги изразат своите чувства преку музика, театар, цртање, движење.

Креирање стимулативна средина за игра и учење

Образованието во 21 век пред себе има поставено многу поинакви задачи од традиционалниот модел на образование и воспитание. До колку го следиме когнитивниот развој на детето кој се однесува на стекнување на вештини многу е важно да воспитниот тим создаде средина и атмосфера во занималната каде што децата ќе се чувствуваат слободни да го изразат сопственото мислење, да веруваат во себе, во своите другарчиња, да соработуваат, да ги почитуваат останатите и да бидат успешни.

Воспитувачите треба да ја познаваат, разбираат и прифаќаат теоријата како децата до 6 годишна возраст учат низ игра. Кога воспитувачите ја

прифаќаат и разбираат теоријата за детскиот развој тогаш тие знаат дека децата имаат потреба на прилагодување на средината–околината за игра и учење, а со тоа всушност тие прават успешна стратегија за подобрување на индивидуалниот развој на секое дете.

Во занималните во установата воспитно-образовната работа од областите социо – емоционален развој, моторички развој, физичко воспитание, здравствено воспитание, интелектуален развој, комуникација и творештво, се реализираат во центри. Центрите на активност претставуваат тематски структуриран простор во занималната кој на децата им овозможува да играат и учат на различен начин. Играта во центрите на активност претставува таков вид на „ учење “ кој им овозможува на децата да ги израат своите идеи, мисли и ставови, а на воспитниот тим да ја исполни својата суштинска улога која се состои во давање помош и координација на играта. Овој начин на игра и учење им овозможува на децата постојано стекнување на комуникациски вештини надминувајќи ги при тоа конфликтните ситуации кои се случуваат како последица на различните размислувања или интереси. Бројот на центрите на активност е менлив. Истиот варира и се прилагодува на потребите на програмата, интересите на децата како и воспитно – образовните цели кои се поставени за реализација .

Литературен центар

Литературниот центар содржи сликовници, книги, списанија, разновидна детска литература и во него се планираат активности за слушање, читање и разгледување. Овој простор е тивок и во него децата можат да го разгледуваат сето она што го привлекува нивното внимание. Литературниот центар во поголемиот дел од занималните е збогатено со перничиа, фотели или клупи обложени со мек материјал за децата да се чувствуваат пријатно додека престојуваат во него.

Манипулативен центар

Активностите во овој центар им помагаат на децата да ги развијат своите интелектуални способности, малите мускули и координација на окото со раката.

Овој простор содржи игри коишто ќе им помогнат на децата да научат да спојуваат сродни предмети, да бројат, да класифицираат како и

да вежбаат примена на математичка терминологија. Кога децата ги делат и позајмуваат дрвените форми, кога ги споделуваат и решаваат проблемите тогаш децата ги развиваат своите социјални вештини. И оваа година како и претходните овие центри ќе ги збогатиме со тродимензионални форми (коцки, квадрати, конуси, пирамиди, цилиндри во разни големини) со коишто децата ќе можат да прават измислени или реални структури како што се згради, градови, фарми и зоолошки градини. Често пати овој центар како простор се дополнува со разни мали или поголеми играчки како што се превозни средства, домашни или диви животни и разни други работи што децата можат да ги замислат и придонесуваат да се развијат нивните способности.

Уметнички центар

Овој простор го поттикнува креативното размислување и изразување, во него се развиваат способностите за ликовно изразување, разрешување проблеми, комуницирање (вербално и невербално), самопочитување, се развиваат ситните и крупни мускулни движења и интелектуалните способности.

Овој центар секогаш е активен дел од занималната зошто истото ги поттикнува децата да ја развиваат и истражуваат сопствената креативност, да се забавуваат со нови материјали и да доживуваат нови сетилни искуства. И оваа година центрите ќе бидат збогатени со нови потрошни, природни и други материјали што лесно можат да се најдат во непосредната околина. Уметничките центри содржат и дополнителни упатства за користење на различни средства и материјали при изработка на цртежи, слики, колажи и други изработки преку кои деца можат да ја изразат својата креативна моќ и фантазија.

5.5.4 Семејно–драмски центар

Семејно – драмскиот центар е задолжителен за децата од предучилишна возраст. Воспитниот тим ги планира, дополнува и менува реквизитите што ги користат децата во овој простор. Една недела, може да бидат поставени реквизити кои ќе опфатат активности за миеење, другата недела реквизити за коса, понатаму, реквизити за негување на домашни

животни, а веќеследната недела други реквизити, зависно од интересот на децата. Во состав на овој центар може да се постават и реквизити за готвење. Разновидните проекти за готвење се особено интересни и забавни за децата и овозможуваат децата да учат научни концепти, да пробаат нова храна, да ја јадат храната што сами ја приготвиле. Во семејно–драмскиот центар треба да има облека и реквизити со коишто децата ќе можат да играат различни улоги, да го изведат она што го гледаат во својот живот, што ќе им помогне да го разберат светот околу нив.

5.5. Научно – истражувачки центар

Во овој центар можат да се откријат работи за кои децата претходно воопшто не размислувале.

Научно – истражувачкиот центар е местото каде што децата ќе ги изведуваат своите експерименти и истражувања, местото каде што децата тргнуваат во научно истражување. Децата можат да истражуваат за се она што ги опкружува, но доста често се мотивирани да истражуваат и за теми кои се атрактивни и несекојдневни за нив на пр, Ние во светот на музиката, Вселената–што е тоа? Светлина и цвет и многу други интересни непознаници за децата. Активностите испланирани за научно - истражувачкиот центар често се изведуваат и надвор од занималната, кога децата се упатуваат на истражување и набљудување во непосредната околина.

Планирањето на активностите за работа со децата ќе се одвива тимски, еднаш месечно на ниво на Советот на воспитувачи по возрастни воспитни групи во установата во консултација со логопедот . При тоа посебно внимание ќе се води на изборот на темите, определувањето на развојните задачи, вклучувањето на децата по центри за учење, индивидуализацијата и начините и формите на соработка со родителите. Сето тоа ќе биде планирано почитувајќи ги детските потреби, желби и интереси, а со цел збогатување на нивните искуства и сознанија.

Воспитно-образовната дејност во воспитната установа и понатаму ќе се остварува преку програма, која користи богати содржини, а проследена

и оплеменета со многу нагледни средства, дидактички помагала, учење по пат на игра и решавање проблеми. Со тоа се овозможува целосен и здрав развој кај децата и тоа во однос на когнитивниот, моторичкиот и социо-емоционалниот развој на детската индивидуа.

Нашата установа активно ќе се вклучи во сите проекти кои ќе придонесат за подобрување на начинот, условите и новитетите при остварување на воспитно-образовниот процес, а за тоа ќе организира постојани обуки, предавања, семинари за постојано усовршување на воспитниот персонал, за конечно да резултира со социјализација, индивидуализација и почитување на детето

6. Здравствена дејност

Големо значење во организацијата на работата се придава на здравствената заштита на децата, негувањето на физичкото и менталното здравје на детето е еден од главните приоритети во работењето на Установата.

Вклучување на децата во колективен живот, надвор од нивната семејна средина, во најосетливиот период од нивниот живот, подразбира и адекватна здравствена заштита. На оваа возраст децата се особено осетливи па нивниот развој во голема мера зависи од нивна правилна заштита, од влијанија на надворешната средина, правилна исхрана и здрава социјална и емотивна средина. Согледувајќи го тоа значење тоа е и примарно во целокупниот живот и работата на Установата, односно големо значење во организацијата на работата се дава на здравствената заштита на децата.

Така во согласност со целите и задачите кои ги предвидува Програмата во текот на годината, здравствената заштита ќе се остварува во предвидените насоки, со цел создавање на оптимални здравствени и хигиенски услови. Во тие услови првенствено спаѓаат:

- задоволителни санитарни и хигиенско-технички услови на објектите и инвентарот;
- правилна и редовна исхрана адаптирана на возрасните потреби на децата;
- здрав и организиран дневен распоред на игрите, активностите и одморот на децата;

често и правилно користење на природните фактори;
формирање на хигиенски и здравствени навики кај децата;
систематска воспитно – образовна работа со децата која ќе овозможи
тие самите да се чуваат од незгоди и загадувања и т.н.

За хигиената како основен услов за нормално одвивање на целокупните дневни активности, ќе се грижат и ќе ценат дали е на задоволувачко ниво, одговорната воспитувачка на групата и една медицинска сестра од негувателскиот кадар.

Особено значајни мерки кои ќе се превземат се мерките за дезинфекција, дезинсекција и дератизација, како и кварцањето на просториите со цел уништување на бактерии, вируси. Во тој контекст следува и редовно проветрување, адекватно и навремено затоплување, како и природно осветлување.

Истакнувајќи го значењето на здравствената состојба на вработените, ќе се организираат и редовните санитарни прегледи. Особено, ќе се обрнува внимание на правилниот начин на чување и дистрибуирање на прехранбените производи, овошјето и зеленчукот по објектот. Најважен критериум за продуктите е нивниот висок квалитет како и предвидување на потребни количини со што би се спречило нивно евентуално расипување.

Во текот на годината ќе следат санитарните контроли од страна на Заводот за здравствена заштита, што е неминовно за давање на стручна оценка за хигиената.

Континуирано ќе се вршат антропометриски мерења на децата, со што ќе се следи растот и развојот. Добиените резултати од мерењата ќе се внесуваат во досието со цел поголем преглед на физичкиот раст и развој во висина и тежина на децата додека престојувале во градинка. Исто така примарна компонента во делот на здравствената заштита е и физичкото воспитание, па затоа доминантно место во реализирањето ќе им дадеме на овој вид на активности. Физичкото воспитување ќе биде прилагодено кон возраста и физичките способности на децата и позитивно ќе влијаат врз правилниот раст и развој на организмот.

Особено значаен фактор при заштита на здравјето на децата е квалитетната храна. За храната особено е значаен начинот на подготвувањето, затоа главната кујна е современо опремена по предвидените ХАСАП норми, а до училиштето ќе се дистрибуира храната со возило кое единствено се користи за таа намена. Листата на јадењата ќе коренсподира со официјално пропишаните критериуми од сртана на

Републичкиот Завод за унапредување на домаќинството. Истата ќе се изготвува есен – зима, пролет – лето, при што претрпува промени со цел да се искористат сезонските продукти за готвење или продуктите кои се конзумираат свежи. Во текот на денот децата ќе добиваат: појадок, претпладневна ужина (ладен или топол напиток), ручек и попладневна ужина.

Постојано ќе се следи психо – физичкиот развој на децата и во таа насока ќе се води уредна документација во форма на досие за секое дете.

Во делот на навремено откривање на извесни симптоми на одредени болести кај децата додека престојуваат во градинка, се предвидуваат навремената имунизација, секојдневна тријажа при доаѓање на детето во групата и негова брза изолација до доаѓањето на родителот.

Следењето на здравствената состојба на забите и оваа година ќе биде проследено од детските стоматолози кои навремено ќе ги упатат родителите доколку има потреба од натамошно лекување на забчињата.

Имено, сите овие мерки укажуваат на фактот дека здравствената заштита ќе биде примарно јадро во работата на Установата.

Значајно е да се забележи фактот што во градинката престојуваат деца кои имаат одредени потешкотии во својот психо – физички развој, деца со посебни потреби. Досегашното искуство од работата со деца кои имаат посебни потреби, говори дека градинката е вистинско место и можност за поттикнување и стимулирање на детскиот развој, особено психомоторен, социо – емоционален, сознаен, говорен, за што говорат и постигнатите резултати кај поголемиот дел од децата вклучени во воспитно - образовната работа во рамки на редовните градински групи. Најчесто со овие деца се користи индивидуализиран пристап на работа од страна на логопед во Установата, со прилагодени активности и содржини, соодветни за нивните можности, способности, потреби и интереси.

7. Јавна и културна дејност

Со цел кај децата да се развие навика за следење и учество на културни манифестации, спортско-рекреативни настани и подобрување на културно-забавниот живот во текот на целата година ќе организираме и како установа ќе учествуваме на манифестации кои ќе се реализираат во установата и надвор од неа, организирани од Локалната самоуправа и други институции и организации. Во рамки на установата ќе се

организираат редовните приредби и пригодни манифестации кои се поврзани со одбележување назначајни празници и настани, а надвор од установата ќе учествуваме на манифестации организирани од локалната самоуправа, посети на установи и др. Организирањето и учеството на вакви манифестации е од голема важност како за установата уште повеќе за децата затоа што преку подготовката и учество на приредби децата го збогатуваат својот интелектуален капацитет, збогатување на говорот правилната артикулација на зборовите, развивање на уметничките способности од областа на драмско изразување, сценски настап, естетските чувства музичко-ритмичко доживување и тн. Со празнувањето на празниците како Бадник и Божик, Велигден и др. се негува традицијата, нашето минато, корените, а со празнување на празниците поврзани со датум како 8ми септември, 11 Октомври, 23 Октомври се развиваат и негуваат патриотските чувства, чувства за припадност кон заедницата, а со одбележување на празниците од другите националности децата се учат да ги почитуваат различностите во секојдневниот живот. Програмата за културна и јавна дејност се реализира според календарот за празници на РМ, содржините на воспитно-образовната програма и локалните и традиционални празници. Со цел за поуспешна реализација на задачите од воспитно-образовната програма нашата установа е отворена за соработка со пошироката заедница и активно ќе учествува во сите проекти и активности за кои ќе биде поканета. Јавната и културна дејност ќе се реализира и преку остварување на посети на јавни институции од нашиот град како и посета на вработените од локалната самоуправа, полиција, противпожарна служба, медицински центар и други организации со цел запознавање со работата на возрасните. Распоредот на активности ќе се одвива според календарот на значајни датуми кои започнуваат од септември па до јуни.

8. Соработка со родителите

Соработката на детската градинка со родителите и квалитетната комуникација на релација воспитувач-родител е еден од основните фактори насочени кон обезбедување на правилен и оптимален развој и учење на детето.

Токму затоа, градинката треба да обезбеди повеќе услови за:

поттикнување на родителите за учество во креирање на годишната програма за работа во детската градинка;

поттикнување на родителите за нивно активно вклучување во подготовката на воспитно-образовниот процес;
поддршка на родителите за учество во реализација на дел од планираните содржини;
присуство на родителите во одредени активности во градинката, адаптација, работилници, прослави и празнувања, излети и сл.;
организирање родителски средби, групни и индивидуални;
информирање на родителите преку различни начини на комуникација;
консултативни разговори со цел навремено реагирање и конструктивно надминување на проблемите;
учество на родителите во критичкото вреднување на постигањата на детето;
создавање на услови за едукација и поддршка на родителите.

Затоа, на почетокот на годината во секоја воспитна група ќе се организира групна родителска средба, на која со родителите ќе бидат разработени приоритетни прашања кои ќе ја усмерат и олеснат соработката на релација родител-дете-градинка.

На родителите ќе им бидат понудени следните форми на соработка:

Индивидуални разговори по потреба;

Родителски средби;

Отворен ден за родители;

Родителски одбор во воспитна група;

Учество во планирање на ниво на воспитна група;

Присуство на активностите на Градинката;

Работилница по одредени поводи;

Согласност за излегување со децата надвор од градинката, заради реализирање на воспитно образовниот процес;

На увид на родителите ќе биде претставена целата воспитно-образовна работа, преку организирање на приредби во текот на годината и завршна приредба по групи, како и јавни настапи на децата по повод одбележување на празници, манифестации, прослави и др.

Учество во работата на Советот на родителите, обезбедување на материјалите, информации и соодветни услови за работа на Советот;

Секојдневно анимирање на родителите со информативно пано поставено во установата;

Ангажман на планот за здравствено-педагошко-психолошко едуцирање на родителите;

Советувалиште за деца и родители .

9. Соработка со институциите

Градење на партнерски однос со институции, организации, агенции, невладин сектор со единствена цел – создавање цврста материјална база за солидно функционирање на градинката во современи услови. За таа цел во текот на работењето ќе се реализира соработка со Локалната самоуправа – Општина Македонска Каменица, органите на локалната самоуправа, ТППЕ, Дом на култура, Рудник САСА и со следните институции:

Министерство за труд и социјална политика;

Министерство за образование и наука;

Биро за развој на образование на РСМ;

Филозофски и Педагошки факултет;

Центар за јавно здравје на РСМ;

Агенција за храна;

Меѓуопштински центар за социјални работи Делчево.

УНИЦЕФ

10. Проекти и проектни активности

10.1. Реализација на интерни проекти со децата во Установата

Главна цел на овие активности е да ги поттикнат речиси сите компоненти на детскиот развој да им го поттикнат интересот, љубопитноста, креативноста, фантазијата и пред се им го прошируваат дијапазонот на сознанија.

Поради тоа што голем дел од она што децата го учат во преучилишна возраст го учат брзо и лесно, детската љубопитност воспитувачот ја негува и поттикнува, имајќи во предвид дека детето никогаш нема да научи толку многу и за кратко време како во предучилишна возраст.

Знаејќи дека тоа е и најуспешниот начин на учење, стручниот тим прилагодува материјали и средства кои на најдобар начин ќе одговорат на детските желби и интереси. Токму од таа причина во современата воспитно–образовна пракса се јавува една нова форма на работа насловена како работа на проекти.

Предлог за проекти за оваа година произлезе од интересот на воспитно–згрижувачкиот персонал и децата како и од желбата да се осознае нешто ново и повеќе за областа која до сега не се истражувани.

- **Проект „ Моја хигиена – моја навика “**

Вовед:

Грижата за хигиената е една од основните мерки за зачувување на здравјето. Преку реализација на воспитно -образовниот процес предвиден во програмата, се обезбедува запазување на потребното ниво на хигиена и навиките за водење на личната хигиена.

Проектот „Моја хигиена -моја навика” е систем за запазување на хигиената и хигиенските навики. Со имплементација на овој проект се исполнуваат основните програмски претпоставки на заштита, односно згрижување и едукација на децата од предучилишна возраст до вклучување во основно образование.

Цел на проектот:

Проектот има за цел:

- градење на чувство за одговорност и грижа за самиот себе;
- стварање на добри хигиенски навики;
- одржување на потребно ниво на личната хигиена;
- спроведување на мерките и активностите за добивање на навики и потребното ниво на хигиена;
- препознавање на материјалите за одржување на лична хигиена;
- развивање на способност за поставување прашања со цел да

добие одговор за непознатото;

- поттикнување и развивање на мисловниот процес;
- одржување на лична хигиена;
- поддржување на интерес кај децата за стекнување на нови знаења;
- развивање на способност за искажување и опишување на личните доживувања;
- поттикнување на љубопитност, трпеливости истрајност.

Планирање на активности:

- информирање на родителите за потребата од материјалите кои треба да ги обезбедат за лична хигиена на децата и понатамошно одржување на истите;
- практично показан дел од страна на стручниот персонал, за начинот на чување и употреба на материјалите за лична хигиена на децата;
- обележување на материјалите за лична хигиена посебно за секое дете (најсоодветно со исцртување на симбол на приборот со фломастер за ткаенина);
- реализирање на соработка со стоматолог;
- задолжителна активност на миење заби по ручекот;
- чаша, четка и паста

Целна група:

Во проектот се вклучени:

- деца од 2 до 6 годишна возраст;
- воспитно – згрижувачки кадар;
- стручни работници и соработници;
- родители.

Време на реализација:

- Континуирано во текот на целата година.

Очекувани резултати:

- детето стекнува здрави хигиенски навики;
- детето знае да ја одржува личната хигиена;

- детето знае да препознае дел од материјалите за одржување на лична хигиена;
- детето користи неколку начини на искажување на сопствени мисли, чувства и искуства;
- детето пројавува интерес за стекнување на нови знаења;
- детето покажува љубопитност, трпеливост и истрајност;
- детето пројавува интерес за здрави хигиенски навики.

- **Проект „Семејството и семејните вредности“**

Вовед:

Првиот допир со надворешниот свет започнува од семејството. Семејството е светост а родителите морални икони и ѕвезди водилки. Тоа треба да се негува, чува и почитува. Во семејството се раѓаме, ги споделуваме првите радости, солзи, ги усвојуваме животните навики, се подготвуваме за животните и егзистенцијални потреби, учиме да сакаме, почитуваме. Се воспитуваме за моралните норми и вредности. Семејството е суштинско-коренот на секој човек. Не можеме да влијаеме на генетската структура на некое дете но можеме да оформиме здрава средина и потпомогнеме за формирање на здраво семејство кое позитивно ќе влијае врз развојот на детето .. Семејството е место каде детето треба да се чувствува безбедно, сакано и прифатено Семејството е, и ќе остане најважен столб,основа за секое дете ,а сложеното семејство,основа за развивање и растење на детето .

Цел на проектот:

Развивање на свест кај децата од предучилишна возраст за важноста на семејството во градење на почит и љубов кон семејните вредности.

Целна група:

Во проектот се вклучени:

- деца на возраст од 4 до 6 годишна возраст;
- воспитно-згрижувачкиот кадар;

- стручните работници и соработници;
- родители.

Време на реализација:

Континуирано во текот на целата воспитна година интегрирано во целите и содржините на среднорочното планирање.

Планирање на активности:

- Подготовка на годишен план за реализација на активностите;
- Поставување на временска рамка за реализација на активностите;
- Определување на целите на активностите во согласност со Програмата за рано учење и развој;
- Организирање заеднички активности со родителите;
- Организирање прошетки, посети со родителите;
- Подготовка на флаер наменет за родителите со акцент на семејните вредности;
- Спроведување на анкета со родителите;
- Организирање на работилници со децата и родителите;
- Советување на родителите во насока на зачувување на семејните вредности; - Организирање на едукативни предавања и работилници;
- Евидентирање на реализираните активности;
- Одбележување на Меѓународниот ден на семејството (15 мај).

Цел на планирани и реализирани активности:

- Да се оспособат да ги именуваат и препознаваат улогите на членовите во семејството;
- Да се развива способност за поставување прашање со цел да добие одговор за нештата кои не се јасни;
- Да се поттикнат и развиваат мисловните процеси, помнење, логично поврзување, селектирање;
- Да се развива способност за стекнување знаења за средината и опкружувањето;
- Да го развијат поимот за себе преку доживување на себеси (јас-како мал,

јас-сега пораснат);

- Да се поддржуваат децата кога пројавува иницијатива и интерес за стекнување на нови знаења и вештини;
- Да се оспособат самостојно да го одржуваат и средуваат просторот во кој престојуваат и живеат;
- Да се оспособат за меѓусебна комуникација со врсниците и возрасните во градинка и семејството;
- Да се развиваат способности за раскажување и опишување на настани и случувања во семејството
- Да се поттикне формирање на иницијативност, трпеливост, истрајност, љубопитност како особини на личност
- Да се поттикне процесот на воочување и разбирање на временските релации(сега, вчера, утре)
- Да се поттикнат и охрабрат во искажување на сопствените мисли, доживувања, впечатоци
- Да се развиваат и негуват позитивни емоции љубов, радост, среќа, задоволство, сигурност
- Да се поттикнува позитивен емоционален однос кон членовите во семејството
- Да се развива чувство на припадност и меѓусебна доверба во семејството
- Да се поддржува и зајакнува самодовербата и самопочитта кон членовите во семејството
- Да се поттикне и негува чувството на љубов кон семејството
- Да се воведат кон запознавање на елементарните морални вредности со кој се регулира односот кон себе и кон другите (почит, добро однесување, солидарност, хуманост).

Предлог активности и содржини:

- Моето семејство (изработка на сиден албум);
- Изработка на семејно стебло;
- Гостување на родител во градинката;

- Организирање на творечки игри со импровизирани макети на семеен дом;
- Посета на различни семејство (во град и село, потесни и пошироки,од различни етникуми), правење компарација и воочување разлики;
- Организирање излети во соработка со родителите;
- Посети по повод родендени,имендени, прослави и празници;
- Организирање хуманитарна акција заедно со децата и родителите;
- Организирање театарски претстави;
- Изработка на патувачка книга за случки во семејството;
- Организирање на ликовна работилница со награден карактер;
- Организирајње заедничка посета на децата и родителите во театар и следење на театарска претстава;
- „Родителите глумат“ (покана за родителите да изработат кукли кои ќе ги искористат во претставата, организирање куклена претстава за родителите и децата, куклена претстава во која родителите ќе глумат);
- Организирање на приредба од децата за родителите.

Очекувани резултати:

- Постапува прашања кога нешто не му е јасно или за нешто што го интересира;
- Користи неколку начини на искажување на сопствените мисли, чувства и искуства;
- Детето со свои зборови ја искажува љубовта кон семејството;
- Детето ги именува членовите во семејството;
- Детето може да се опише себеси како изгледа кога е среќно и што го прави среќен;
- Умеа да наброи неколку обичаи кои се практикуваат во нивниот дом;
- Набројува свои обврски и активности како член на воспитната група и семејството;
- Детето покажува истрајност во превземените активности;

- Може да објасни со свои зборови разни постапки во односот со другите;
- Показува неколку начини на љубов и почит кон семејството;
- Знае за карактеристичните одлики на сопствената култура;
- Набројува неколку семејни празници;
- Детето самостојно се грижи за хигиената во градинката и домот;
- Детето покажува одговорност кон обврските во домот и градинката.

- **Проект „ Рециклирање на имагинација “**

Вовед:

Со овој проект се врши едукација на децата од предучилишна возраст, за бенефитите од селектирањето на отпадоци и негово рециклирање.

Иницијативата на овој проект е општа култура на новите генерации во знаење дека животната средина е клучна предност која треба да биде заштитена. Здравиот начин и свеста за проблемите на животната средина, за кои треба да сугерираме за поголемо внимание и почитување на правилата за заштита на светот и неговите ресурси. Трасата започнува од природната љубопитност како и возбудата за истражување и откривање.

Интеракцијата и секојдневните активности со врсниците како и возрасниот кој му овозможува да ја насети потребата да ги следи правилата на однесување, за да се чувствува подобро во средината во која живее.

Цел на проектот:

Проектот има за цел:

- да им понуди на децата добри животни навики;
- лична одговорност за заштита на животната средина;
- правилно рециклирање на отпад;
- да се намали обемот на мешан отпад.

Целна група:

Во проектот се вклучени:

- деца од 3 до 6 годишна возраст;
- воспитно - згрижувачки кадар;
- стручни работници и соработници;
- родители;
- други вработени во установата.

Време на реализација:

Континуирано во текот на целата година.

Планирање на активности:

- гледање на анимирани филмови за еколошки прашања;
- симулациски игри на сепарирање отпад;
- изработка на предмети од материјали за рециклирање;
- изложба на предметите изработените од децата.

Цел на планирани и реализирани активности:

- да се оспособи да ги препознава материјалите за рециклирање;
- да се развива способност за поставување прашања со цел да добие одговор за непознатото;
- да се поттикне и развие мисловниот процес, помнење, селектирање;
- да се развива знаење за животната средина;
- да се подржуваат децата кога пројавуваат интерес за стекнување на нови знаења;
- да се развива способност за искажување и опишување на нови настани;
- да се поттикне љубопитност, трпеливост, истрајност;

Очекувани резултати:

- детето препознава дел од материјалите за рециклирање;
- детето поставува прашања кога нешто не му е јасно;
- детето користи неколку начини на искажување на сопствени мисли, чувства и искуства;
- детето пројавува интерес за стекнување на нови знаења;
- детето покажува љубопитност, трпеливост и истрајност;
- детето пројавува интерес за зачувување на животната средина;
- детето своето искуство го пренесува и на другите деца.

Мотивација:

- решавање на проблеми;
- игровни активности.

Помагала и материјали:

- ќе се користат материјали за лесна употреба (хартија, пластични чаши, шишиња...) и сл.
- илустративни книги;
- т.в. видеа.

- **Проект „ Бонтон за деца “**

Мото : „ Однесувај се убаво и пристојно “

Цел на проектот:

Едукација на деца од предучилишна возраст за значењето на убавото и пристојно однесување што ќе им овозможи полесно прифаќање во општеството и подобар живот. Целна група: Директни корисници на проектот се деца на возраст од 4-6 години. Индиректни корисници се воспитниот кадар во градинките и родителите.

Анализа на проблемот:

Бонтонот претставува кодекс на однесување на кој треба да се придржува секој припадник на општеството. Бонтонот подразбира правила на убаво и пристојно однесување во било која ситуација од секојдневниот живот и најстрого ги осудува навредите и физичките пресметки. Тој нè учи како треба да се изразуваме, однесуваме и комуницираме во секој момент и зборува за нивото на развиеност на нечија култура, од што може да се изведе заклучок дека облиците и правилата на однесување не се идентични во сите делови од светот. Бонтонот секогаш се адаптира на ситуациите и потребите на луѓето кои живеат на одредена територија или општество, а со цел да овозможи пријатна атмосфера. Бонтонот за деца подразбира низа на постапки, кои се бараат од нив да ги направат. Доколку постапуваат на начин како што се бара од нив, тогаш ги сметаат за воспитани, но ако постапуваат спротивно, ги сметаат за невоспитани. Но децата не ги

познаваат правилата на пристојно однесување, поради што често пати не по своја вина се непристојни. Правилата на однесување што детето ќе ги научи во детството, со сигурност ќе ги памети цел живот. Интензивниот начин на живот во кој живееме денес, недостатокот на култура на однесување, рушењето на моралните и етичките вредност резултираше со промени во однесувањето на возрасните. Во трката за егзистенција родителите имаат се помалку време да се посветат на своите деца за правилно да ги едуцираат и воспитуваат. Овие состојби доведуваат кај децата до немање на елементарно пристојно однесување и развивање на чувство на нетрпеливост, конфликтност, непочитување на постарите лица, родителите, другарите и пријателите. Ова е проблем кој треба да се надмине, затоа што неговото игнорирање би значело рушење на целиот вредносен и општествен систем. Една таква деструктивна состојба е секако загрижувачка и заслужува да се посвети внимание и да се реагира навремено, со цел да се спречат последици кои можат да произлезат и да се овозможи подобар и поквалитетен живот на децата и на луѓето воопшто. За да се овозможи подобрување на состојбите потребно е ангажирање и вклучување на целокупната заедница, воспитувачите, родителите и сите останати лица кои можат да влијаат на убаво и правилно однесување на децата. Особено родителите и воспитувачкиот кадар во градинките треба да бидат пример од кој децата ќе учат како да се однесуваат. Детектирајќи ги овие состојби, а заради нивно надминување локалната самоуправа, детската градинка и Сектор за внатешни работи во општината настојуваат преку имплементација на проектот „Бонтон за деца“ во програмските активности на градинката, да се допринесе за поголема едукација и подобрување на однесувањето на децата, воспитниот кадар, но и родителите. За таа цел ќе се спроведуваат повеќе активности кои ќе ја зголемат самодовербата, самопочитта и позитивното мислење кај секој од инволвираните чинители. Тоа би допринело и за поквалитетно живеење, поголема толеранција, спречување на конфликти и меѓусебно почитување. И секако примена на познатата изрека „Убавиот збор железни врати отвора“ што ја потврдува потребата и нашите стремежи од спроведување на овој проект, кој доколку континуирано би се спроведувал на подолг период ќе ги даде очекуваните резултати за создавање на покултурна општествена средина.

Активности:

- примена на прирачникот „Бонтон за деца“ и „Свони свон за бонтон“ одобрени од МТСП;

- влијание врз воспитниот кадар и родителите преку едукација правилно да ги воспитуваат децата;

- едукативни средби со припадниците на секторот за превенција кои ќе ги едуцираат за начинот на однесување на јавни места, на улица и во сообраќајот;

- секојдневни едукативни активности со децата за правилно и културно однесување, преку игри, драматизации, приказни, разговори и практична примена на наученото во секојдневниот живот во градинката и со посети и гостувања во разни институции со цел зголемена социјална активност;

- зголемена комуникација со лица од различни возрасти и професии и можност за децата да се реализираат себе си со што совладале од областа на културното однесување;

- предочување на последиците за безбеден и сигурен живот од правилно и неправилно однесување во одредена ситуација со практични примери од секојдневното живеење;

- развивање способности;

- прикажување на видео материјал преку кој децата ќе се едуцираат како треба да се однесуваат;

- подготовка и реализација на театарска представа од страна на вработените или реномирана театарска група со претстава со соодветна содржина;

- подготовка и реализирање на приредба посветена на убавото и пристојно однесување;

- евидентирање на активностите со фотографии и видео записи;

- искажување преку цртежи и други креативни идеи на детските чувства и наученото од активностите и креирање на изложба од истите;

- медиумска кампања .

При презентирањето, демонстрирањето и меѓусебната интеракција, ќе се внимава истите да бидат во согласност со возраста и можностите на децата и нивниот физички и социо-емоционален развој.

Фактори кои го определуваат проблемот:

срединските фактори, културата, социо-економската состојба на семејството од кое доаѓа детето, отстапки или грешки во воспитните влијанија дома или во градинка врз детето, од личните карактеристики на детето, темпераментот, недоволното животно искуство, заради што неможат правилно да ги поврзат и сфатат појавите и последиците, потребата од активност и движење, кои можат да ги доведат до несакани ситуации, делумно како последица од стекнати погрешни представи за правилно однесување по примерот на возрасните. Љубопитноста како една од најзначајните фактори која го тера детето на активност, откривање, поврзување, учење, стекнување знаења, навики и вештини. Децата во својата активност се стекнуваат со позитивни и негативни искуства. За да се постигнат целите, а во функција на подобрување на начинот на однесување се планира запознавање на воспитните тимови и родителите. За почеток ќе се спроведува со децата од 5-6 годишна возраст во сите објекти на градинката, со интенција да премине во континуиран процес кој ќе опфаќа и деца од помала возраст зависно од нивниот интерес и нивните можности.

Активност 1: Се планира одржување средби и работилници со воспитните тимови за да се презентираат активностите кои треба да се изведуваат со децата, во функција на овој проект, а притоа да направат соодветна интеграција во постојните програми и корелација со нив. Ќе бидат опфатени воспитувачите и негувателите,

Активност 2: Полициските службеници кои ќе комуницираат со децата во меѓусебната интеракција при презентирањето и демонстрирањето на активностите ќе се прилагодат во согласност на возраста на децата и ќе внимаваат на нивниот социо-емоционалниот развој, а тоа ќе се постигне во соработка со воспитните тимови и полициските службеници од секторот за превенција, а ќе бидат опфатени децата на возраст од 4 до 6 години.

Активност 3: Информирање на родителите за активностите и нивно активно вклучување во реализацијата на истите. Од нив се очекува еднаков пристап во воспитувањето на нивните деца со градинката. Ќе се информираат сите родители и Советот на родители.

Активност 4: За почеток ќе бидат опфатени децата од воспитните групи (4-6 годишна возраст) со кои ќе се организираат сите предвидени

активности (разговори, презентации), а помалите ќе бидат вклучени во активностите за изработки на цртежи со цел постепено да се воведуваат во проектот.

Активност 5: За оваа активност предлагаме примена на прирачник за бонтон за деца „Бонтон за деца“ со соодветна содржина одобрен од МТСП.

Очекувани резултати:

Преку реализација на овој проект се планира да бидат опфатени сите деца (на возраст од 4-6 години) во сите активности, а во дел од нив, ќе бидат вклучени и децата од две и три годишна возраст со цел нивна подготовка и запознавање со проектот кој планираме да има свој континуитет и одржливост секоја наредна година. Во запознавањето со Бонтонот за деца ќе бидат опфатени и воспитниот кадар од сите објекти на градинките со цел да се подобри начинот на комуникација со децата што ќе биде пример за однесување на децата. Воедно преку учество во дел од активностите ќе се запознаат и родителите со начинот на разговарање со своите деца и како да ги воспитуваат, со што ќе се придонесе за развој на партнерски односи меѓу локалната самоуправа, градинката, родителите и пошироката општествена средина, во воспитувањето и градењето на личноста на секое дете. Очекуваме прифатеност на проектот од сите фактори особено од децата, со што ќе придонесеме за нивно правилно, културно и безбедно однесување и живеење. Децата да знаат кога и како да се однесуваат, да го почитуваат правилното однесување и да го критикуваат неправилното. Стекнатите знаења децата да ги применуваат и пренесуваат во сите контакти како со врсниците така и со повозрасните од себе, како би влијаеле корективно на оние кои сеуште ги немаат осознаено или грешат во постапките.

Одржливост на проектот:

Проектот се спроведуваше минатата година, а планираме и понатаму да се спроведува секоја година. На тој начин децата ќе се едуцираат на правилно однесување кое понатаму ќе овозможи истите да бидат пример и да го пренесат тоа на своите врсници додека се во градинка, додека играат со своите другарчиња во своето маало, а и подоцна кога ќе се запишат во основно училиште. Во реализацијата на овој проект ќе бидат вклучени Министерство за внатрешни работи и припадниците на секторот за превенција при Сектор за внатрешни работи во општината, со што ќе

овозможиме подолгорочна соработка и рушење на предрасудите за воспоставување на поблизок однос со децата и влијание врз нивното правилно однесување во средината, на улица и во сообраќајот, со што се истовремено се надминуваат предрасудите и наметнатите мислења за значењето на полициските службеници и стекнување на поголема доверба во нив. Заради одржливост на овој проект очекуваме активностите да продолжат и со одржување на едукативни средби со првооделенчиња во основните училишта во општината како би придонеле во градењето на идни правилно ориентирани граѓани, репрезенти на својот град и на Републиката каде и да се, како деца и возрасни личности во иднина. За успешно реализирање на проектот се воспоставува соработка меѓу детската градинка, Локалната самоуправа и Секторот за внатрешни работи. Превземањето и поддршката на заеднички и усогласени институционални активности, вклучувањето на родителите и работата со родителите, односно вклучувањето на пошироката општествена средина ќе овозможи развивање на партнерски односи при што со заеднички напори ќе се влијае врз правилниот развој и однесување на децата.

- **Проект „ Градот низ детските очи “**

Вовед:

Проектот е во согласност на Принципот на еднакви можности и почитување на различностите меѓу децата и Принципот на мултикултурализам од Програмата за рано учење и развој.

Воспитно – образовните активности планирани со Проектот се однесуваат на деца од пет до шест годишна возраст..

Воспитно - образовните активности планирани со проектот, за деца од пет до шест годишна возраст, треба да се реализираат во период од 1 октомври 2019 година до крај на месец мај 2020 година.

Општи цели, насоки и приоритети на спроведување на проектот „Градот низ детските очи”

Проектот „Градот низ детските очи" има за цел развивање на љубов, интерес, чувство на патриотизам, почитување, грижа и одговорност кон сопствената татковина, народ, родното место и местото на живеење. Целта на проектот е во согласност со Принципот на

еднакви можности и почитување на различностите меѓу децата и Принципот на мултикултурализам од Програмата за рано учење и развој.

Активности:

- Организирање на посета на децата од детската градинка на места каде се поставени споменици, спомен - куќи и други културни обележја;
- Организирање на ликовни работилници со вклученост како на децата така и на родителите, организирање и реализирање на приредби, прослави и манифестации од интересен карактер во кои содржински ќе бидат опфатени, разработени и доближени до децата историското и културното минато и сегашност на нашиот народ и нашата држава;
- Организирање на детски мини - фестивали;
- Организирање на куклени претстави (креирани од стручната служба и воспитувачите во градинката на тема "За градот");
- Организирање на изложба и прогласување на најкреативно изработени ликовни дела во најразлична ликовна техника, на ниво на градинка,

- **Упатство за здрави животни навики „ Детето е градител на човекот “**

Цел на проектот:

- Развивање на самостојност и независност кај децата во извршувањето на секојдневните активности;
- Развивање на свесност и безбедно однесување;
- Развивање на способноста за вршење сукцесивни дејствија;
- Развивање на самостојност и превземање на одговорност кај децата во грижата за личната хигиена;
- Развивање на свесност кај децата за грижа за надворешната околина;
- Усвојување на вештини за социјално прифатливо и пристојно однесување во интеракција со останати лица;
- Зајакнување на функционална комуникација меѓу децата;

- Развивање способности за прифаќање на различностите, емоциите и потребите на другите;
- Развивање на независноста, самодовербата и одговорноста кај децата;
- Развивање на позитивни ставови кај децата во врска со престој во надворешна средина и зајакнување на нивната интеракција со околината;
- Усвојување на вештини кај малите деца за практикување на здрави животни стилови.

Како целна група во проектот вклучени се:

- Децата од сите воспитни групи;
- Воспитно – згрижувачкиот тим;
- Стручни работници;
- Останати вработени во Установата;
- Родителите.

● Проект „Во светот на бајките „

Вовед

Овој проект ќе се реализира со децата од 5-6 годишна возраст.

Цел на проектот е децата да влезат во светот на бајките, да ги осознаат ликовите од бајките, да се поттикнува нивната фантазија, да се збогатува речникот и развива говорот, да се запознаат со имагинарниот детски свет каде се е возможно и реално.

Се очекува избраните содржини, активности и работилници да развијат интерес кај децата, да ја разбудат нивната љубопитност, креативност и да ги прошират нивните сознанија.

Октомври:

- Што е бајка?
- Знајни и незнајни бајки

Ноември:

- Една нова бајка - читање и обработка
- Во светот на бајката - креативна ликовна работилница со децата

Декември:

- Ние сме волшебни ликови - драматизација
- Го сакаме театарот

Јануари:

- Музика во бајките

Февруари:

- Бајки со принцези - квиз препознавање и опишување
- Принцези во бајките - ликовни работилници

Март:

- Нашата бајка - содржини, ликови, музика, драматизација

Април:

- Замок, крал, принцеза
- Театарска претста

Мај:

- Изработка на пано

● **Проект „ Пчелата и медот,,**

Овој проект ќе се реализира со деца од 5-6 годишна возраст. Очекуваме избраните содржини да развијат интерес кај децата, да ја разбудат нивната љубопитност и да ги прошират нивните сознанија.

Цел на проектот е оспособување за разбирање на важноста на сопственото здравје и благосостојба.

Октомври:

- Пчела - карактеристики
- Мед - производ

Ноември:

- Пчеличката Маја - анимиран филм „Медени игри,,

-Пчеличката Маја - анимиран филм „ Кошница,,

Декември:

-Мојата пчелка - творечка работилница

-Лажица мед на ден и здрав сум како дрен - дегустација

Јануари:

-Пчеличка и дете - песна Златно славејче 1990 год.

Февруари:

-Чичко пчелар - професија

Март:

-Остарата стрела на малата пчела - емоции

Април:

-Пролетна прошетка

Мај:

-Медени колачиња од малите дечиња

- Проект „ Годишни времиња,,

Овој проект ќе се реализира со децата од 4-5 годишна возраст. целта на овој проект е дечињата од оваа возрасна група да ги разберат годишните времиња, да ги научат месеците, преку сите промени кои ги носат.

Октомври:

-12 месеци - една година (постер со месеците)

Ноември:

-Зошто има годишни времиња?

-Колку годишни времиња годината има?

Декември:

- Што сака да прави Листот во есен
- Мразулко во зима

Јануари:

- И во зимата се спортува
- Музичка игра-4 годишни времиња

Февруари:

- Што сака мразулко да орави во зима-квиз

Март:

- Разиграните инсекти и распеаните птици на мирисната полјана

Април:

- Сончко во лето

Мај:

- Што научивме

13. Стручно усовршување на воспитно-згрижувачкиот кадар

Активот на воспитувачки во Установата е тело кое ја надополнува воспитно–образовната работа во Установата со разработување на нови теми и анализа на проектите. Во склоп на овој актив функционираат и подгрупи кои се состануваат најмалку еднаш месечно и ја планираат воспитно – образовната работа по соодветни возрастни групи, се планираат и разработуваат темите за работа, а со стручниот тим се прават договори околу планираните проекти.

Стручниот актив на воспитувачи во периодот што следува ќе разгледува документи од областа на дејноста: Годишна програма, Годишен извештај и полугодишен осврт на воспитно – образовната работа, а ќе се договара и за конкретни активности.

На активот на воспитувачите се планираат актуелни теми битни за квалитетно и професионално работење, теми кои се во чекор со

современите стандарди во предучилишното воспитание и згрижување на децата.

Согласно ЗЗД е предвидено професионален развој и можност да се напредува во професијата во воспитувач ментор и воспитувач советник. Воспитувачите ќе бидат учесници на серијал на психолошко педагошки работилници со оглед на тоа да нашите воспитувачи владеат со знаења околу интерактивните и кооперативните однесувања со деца ,така да голем број на работилниците ќе може да ги применуваат па и креираат нови .

Од 2017 година октомври Градинката остварува соработка со Советник за предучилишно образование од БРО со советодавни и советодавно стручни посети ,консултантски насоки,идни обуки за олеснување во работата на воспитувачите и оценување(описно и бројачано на истите).

Актив на негувателките – Воспитувањето на децата е планска и систематска работа во која тимот на воспитувачки и негувателки во континуиран, правилно дозиран модел на работа се надополнува во своите улоги. Во современиот начин на работење негувателките не само што се грижат за децата, туку се и партнери во целокупниот воспитно – образовниот и згрижувачки процес. Поради заедничката грижа за децата и тимската работа што ја остваруваат со воспитниот персонал, на мислење сме дека на овој начин се продолжува континуитетот на работење со децата применувајќи ги новите сознанија.

Согласно ЗЗД е предвидено професионален развој и унапредување во професијата неговател ментор и неговател советник.

Стручниот актив на негувателки во периодот што следува исто така ќе ги разгледува документи од областа на дејноста: Годишна програма, Годишен извештај и полугодишен осврт на воспитно образовната работа, ќе учествува во договори за конкретни активности. Контактот помеѓу две личности, особено кога едната е возрасна , а другата дете е сложен и интуитивен процес, па поради тоа на активите ќе разговараме токму за патиштата и можностите за остварување на таков контакт, но и за препознавање на препреки и отпори кои ограничуваат и оневозможуваат тој контакт да биде секогаш најквалитетен.

Во делот на стручната служба планирано е ангажирање стручен работник-психолог и унапредување на административните работници, согласно актите за систематизација на установата, како и ангажирање на помошно технички персонал. Предвидено е и ангажирање на повеќе извршители –

хигиеничар согласно нормативите во детската заштита. Планирано е да се ангажираат повеќе вработени преку АПВ.

. Програми за работа на директорот и стручните работници и соработници

За воспитната 2022/2023 година, директорот на установата своите ангажирања ќе ги насочува кон целосно реализирање на програмските задачи, како главен организатор и координатор на целокупната дејност на детската градинка. Новото време и современите достигнувања во предучилишната науката и практиката бараат и осовременување и унапредување на работата во градинката. За таа цел, директорот работата ќе ја реализира во рамките на Законите, задачите и надлежностите кои се утврдени со Статутот и актите на Установата, а ќе биде насочена кон следните подрачја:

Административно – организациска работа;

Непосредна работа со стручните органи во градинката;

Аналитичко-студиска работа;

Соработка со родителите;

Приоритети во остварување на дејноста;

Се предвидува унапредување и професионален развој на административните работници согласно ЗАС.

Се предвидуваат обуки и професионално усовршување на помошно технички персонал од кујна.

Се предвидуваат обуки за колегијална поддршка за подобрување на компетенциите на кадарот во градинката.

12.1 Основни цели на работата на Директорот

Да обезбедам услови за функционирање на единствениот систем на воспитно образовна работа, нега, исхрана, здравствена и социјална заштита;

Во соработка со семејството, пошироката локална средина да обезбедам единство во воспитното влијание на детето и квалитетен и побогат живот во градинката;

Да обезбедам што поквалитетна примена на основната програма на воспитно образовната работа;

Да ја реализирам подготвителната предучилишна програма со цел што подобра припрема на дечињата за поаѓање на училиште;

Да во таа насока обезбедам континуирана едукација на стручниот кадар и да вклучам група на деца на возраст од 6-10 годишна возраст, доколку се создадат дополнително просторни услови;

Да изнајдам можности за квалитетно опремување на затворениот и отворениот простор во кој што престојуваат, живеат, работат и учат децата;

Да се грижам за условите на работа на вработените како и за нивната материјална положба;

Во рамките на можностите да организирам алтернативни форми и облици на работа со деца и возрасни (работилници, странски јазици, игротеки, работа за време на викенд, детски галерии, рекреација екскурзии и сл.) ;

Остварување и други услуги од делокругот на работата на Установата предвидено во Статутот.

Имајќи го во предвид фактот дека **основната цел** на градинката е пред се професионалниот пристап во воспитанието и образованието на децата во текот на раниот развој, како и уважување и задоволување на потребите на родителите, децата и вработените, како и фактот дека градинката дава особен и свој придонес во одржување на професионалноста и континуитетот во остварување на успеси во работата, клучен фактор во работата на директорот е да придонесе за:

Јакнење на чувството на сигурност и стабилност на вработените во остварувањето на работата и работните задачи;

Создавање перспектива на вработените за остварување на зададената цел;

Поттикнување на вработените за тимска работа.

12.2 Оперативни задачи на директорот

Спроведување на мерки и активности за остварување на Законот за заштита на децата;

Подготвување на Годишна програма и Годишен извештај за работа на ЈОУДГ и други видови програми и планови и утврдување проекции за развојот и работата на градинката;

Учествување и изготвување на програми и планови за вонинституционална работа со деца (игровни активности, креативни работилници од подрачје на културата и уметноста и спортски активности, летни проектни активности);

Зголемување на просторните услови заради зголемен опфат на деца (надградба, проширување);

Активности во насока на зголемување на опфатот на деца со посебни потреби и оформување на стручна служба (логопед, дефектолог, рехабилитатори, психолог, социјален работник и педагог) ;

Инклузија на деца со пречки во развојот во детската градинка (создавање на посебни тимови за поддршка, обука на кадар, соработка со родителите);

Изготвување на специјализирани програми за задоволување на специфичните интереси и потреби на детето (надарени и талентирани деца);

Спроведување на факултативни активности во смисол на реализирање на настава по Англиски јазик за деца од 3 до 6 годишна возраст која е во функција на современите трендови и потреби во Градинките;

Давање насоки за изготвување на Годишни планови за работа на стручните работници и соработници во поглед на содржините, соработката и тимската работа на ниво на целата градинка и во поглед на вклученост во приоритетни активности со конкретни задачи;

Учествување во подготвување и водење на седниците на Стручниот совет;

Изготвување предлог – задолженија на членовите на Стручниот тим на градинката за изработка на одделни делови – подрачја од Годишната програма;

Следење, анализа и вреднување на планираните активности;

Изготвување на анализи, осврти, извештаи, информации и други стручни материјали во врска со реализација на Годишната програма за работа на установата и на барањата на ресорното Министерство, Општината и други институции;

Следење, анализа и изготвување на табели и прегледи за бројот на запишани, присутни и отпишани деца. Дополнителни анализи и истражувања во врска со состојбата на присутноста на децата на ниво на воспитна група и на ниво на градинката во целост;

Учество во планирање на исхраната на децата и воедно вршење на анализа на месечна потрошувачка на истата;

Учество заедно со медицинскиот тим во изготвување на листа за исхрана на децата од градинка и јаслена возраст, со цел истата да ги задоволи нормативите и стандардите предвидени за исхрана на деца од предучилишна возраст од страна на Агенцијата за храна и Центарот за јавно здравје на РСМ, како и водење на грижа за целокупната здравствена заштита и превентива;

Вршење увид во финансиско, материјално и административно работење;

Учество во изготвување на годишни, квартални и месечни финансви планови за реализирање на планираните средства;

Учествување во работата на Управниот одбор, со информација за состојбата, целокупната работа во ЈОУДГ и навремено реализирање на донесените одлуки и заклучоци;

Вршење увид, следење и насочување на работата на негователите, воспитувачите и стручните работници и соработници, како и на административниот и техничкиот персонал;

Следење и навремено воочување од потребата за евентуални промени на кадарот со цел навремено извршување на работата и постигнување на подобри резултати;

Заложби за дисциплина и одговорност на вработените за поуспешно извршување на работните задачи а воедно за поуспешно и рационално работење;

Планирање, програмирање и координирање на разните форми на активности на стручно усовршување на воспитно згрижувачкиот кадар;

Организирање и учество на стручни средби, семинари, советувања, симпозиуми, работилници и други форми на стручно усовршување, во соработка со надлежни органи и институции на државата, особено со МТСП, МОН, Општина Македонска Каменица, Биро за развој на образованието на РСМ и други;

Изготвување план за работа и распоред на работно време на секој вработен;

Утврдување потреба од ангажирање на волонтери, видот, услугите како и начинот и постапката за обезбедување на истите врз основа на Програмата за волонтирање и Правилникот за волонтерство;

Вршење други оперативни работи предвидени со Законот, Статутот и Актите на ЈОУДГ Бамби Македонска Каменица;

Рано откривање на деформитетите на децата со вклучување на различни вежби и тестови за добивање на информации,

Воведување правилник - кодекс на однесување на вработените во установата;

Воведување на правилник - кодекс на однесување на родителите;

Согласно ЗЗД се нуди можност за професионален развој и унапредување во професијата стручен работник и соработник ,во ментор и советник.

12.3 Оперативна програма за работа на директорот

Септември

Увид во објектот и нивната подготвеност за почетокот на новата учебна година;

- Увид во резултатите од дополнителниот упис на деца во групите;

Поделба на децата по групи според возраста и одредување на воспитувачи на групите;

Изготвување на распределенија на воспитниот кадар до 15.09;

Увод во дневните подготовки на воспитувачите за реализирање на воспитно-образовната работа’

Договор за користење на стручна литература, прирачници и сл.;

Изготвување програми за работа на РО, на стручните активи и пружање на помош;

Увид во административно-правните и финансиски работи/консултации и пружање помош на вработените;

Учество во изготвување листа на јадење и увид во работата на готвачите;

Перманентен увид во одржувањето на хигиената на објектите и дворните места;

Соработка со МТСП, Собранието на Општината, Педагошкиот завод, Месната заедница и др. во врска со проблемите околу почетокот на новата учебна годин;

Октомври

Увид во работата на воспитниот и згрижувачкиот кадар-прилагодување на децата, односот кон децата и родителите;

Средби со родителите и разрешување на конкретни прашања и проблеми
воврска со престојот на децата;
Увид во водењето на педагошката документација-дневник и сл.;
Посета на насочени активности и пружање помош на воспитувачи-
почетници во работата;
Организирање на родителски средби и подготвување на дневен ред на
истите;
Одбележување на Детската недела;

Ноември

Работа врз самостојно-стручно усовршување;
Соработка со предчилишни организации од други општини, користење
на позитивни искуства;
Увид во исхраната на децата, навремено снабдување со продукти,
квалитетот на оброците и сл.;
Увид во трошењето на средствата на РО;

Декември

Увид во реализирањето на уплатите од страна на родителите за престој
на децата и пружање помош на службата за целосно собирање на
евентуалниот долг од поедини родители;
Пружање помош во подготовките и организацијата на приредбата по
повод Нова година;

Јануари

Увид во водењето на педагошката евиденција по групи и степенот на
реализирање на програмата за воспитно-образовната работа;
Увид во водењето на записничките книги од седниците на стручниот
колегиум, активите и органите во РО;
Увид во потполнетоста на капацитетот на објектите и можности за
прифаќање на нови деца воустановата;
Разговор со одговорните работници за одржување на хигиената, за
чистење на просторот, дезинфицирање на играчките, мебелот и
кујнскиот инвентар;

Февруари

- Анализа на воспитно-образовната и згрижувачка работа за изминатите неколку месеци и напатствија за работа за периодот што следува;
- Увид во оперативните подготовки на воспитувачите;
- Увид во библиотекарската евиденција и преземаче на мерки за збогатување на истата;
- Увид во изготвувањето на завршната сметка;
- Увид во водењето на досиеата на децата;
- Посета на воспитувачи и увид во водењето на насочените активности;
- Увид во придржувањето на куќниот ред-редовност на оброците на децата, дневен одмор, прифаќање и испраќање на децата;
- Решавање на сите тековни проблеми;

Март

- Учество во договарањето со воспитувачите за изработка на подарок на мајките по повод 8-ми Март;
- Одвележување на меѓународниот ден на жената на пригоден начин;
- Грижа и уредување на дворот на градинката, засадување цвеќиња, садници и извршување на пролетни подготовки за засадување во Еко-зеленчуковата градина;
- Увид во одржувањето на магацинскиот простор за чување на прехранбените продукти и редовно вршење на дератизација од страна на стручните институции;
- Договарање со воспитно-згрижувачкиот кадат за организирање прошетки со децата и нивно почесто престојување на свеж воздух;

Април

- Увид во реализацијата на програмите на стручните активи;
- Увид во искраната на децата, консумирање на повеќе сезонски зеленчук;
- Организирање на активности со децата во Еко-зеленчуковата градина;

Мај

- Донесување план за годишните одмори на вработените, притоа водејќи сметка за непречена работа со групите;

Увид во реализацијата на воспитно-образовната програма по групи;
Увид во водењето на педагошката документација, дневници, прозивници како и матичните книги;

Јуни

Сумирање на годишните резултати преку анализа за воспитно-образовната работа правена на основа на писмените извештаи од воспитувачите на групите и изготвување на годишен извештај;

Организирање на средби и свечено испраќање на децата од предучилишните групи и доделување подароци/книги или сликовници;

Договор со домаќинот и техничкиот персонал околу работите кои претстојат во градинката во текот на летниот период-варосување, генерално чистење, одржување на зеленилото;

Јули и Август

Организирање на работата и формирање на групи и распоредување на воспитниот кадар според потребите по занималните;

Увид во работењето на кујната во текот на летниот период, хигиена на продуктите, садовите и просториите за готвење на храна;

Увид во подготвеноста на објектот за непречен почеток на новата воспитна година;

Состаноци со целиот колектив, стручните работници, давање упатства и задолженија за поцетокот на новата воспитна година;

Спроведување на генерално чистење на објектот, занималните, инвентарот и дидактичките материјали, како и ДДД од страна на Јавно здравје Кочани

12.4 Програма за работа на логопедот

Многу е важно детето да има правилен артикулиран говор, како устен говор така покасно и пишан говор. Ако устниот говор е проследен со аномалии, тоа покасно ќе рефлектира и врз пишаниот говор. Детето треба да има соодветно изграден говор, говорна база за понатамошно изградување и усовршување. Целта на работата на логопедот ќе биде навремено превенирање, за да не би дошло до отстапување во правилната изградба на говорот кај детето.

Тоа би значело, од друга страна ако навремено се открие некое отстапување, да се запази тој временски лимит за негово корегирање и воспоставување солидна говорна база за понатамошен развој во предшколската и школската возраст.

За децата во предучилишните установи треба да се обезбедат следниве услови:

Да осознава и учи низ игра;

Да се биде постојано во интеракции со сите инволвирани субјекти;

Да партиципира во рамките на индивидуалните способности;

Да има право на сопствено мислење;

Да се стимулира, истражува и да доживува успех.

Во ЈОУДГ „, БАМБИ “ во 2021/ 2022 год. има вкупно 8 групи во кои има вклучени деца кои покажуваат одредени пречки во развојот манифестирајќи ги на различни полиња најчесто развоен проблем, хиперактивно однесување, забавен развој, неразвиен говор.

Активностите на логопедот во учебната 2022/ 2023 ќе се реализираат во насока на:

Следење и проценка на индивидуалниот развој на децата;

Почитување на детските индивидуални разлики, потреби и предлози при планирање и реализирање на воспитно – образовната дејност;

Мотивација на децата кон различни видови на активности за подобрување на изговорот на гласовите;

Следење и вреднување на воспитно – образовниот процес и самовреднување;

Почитување на детскиот избор и негово користење во насока на реализирање на конкретните цели;

Реално планирање и усогласување со можностите, потребите и интересите на децата условени од потесна и поширока средина;

Обезбедување на стимулативна средина, позитивна социо – емоционална клима, нагледност и автентичност на воспитно – образовниот процес;

Поттикнување на децата кон истражување, откривање, креативност, планирање и реализирање на планираните цели;

Учество во организирање и планирање на активности за учење по катчиња: семејно – драмско, математичко, катче со вода/песок, истражувачко, уметничко, куклено, катче за изложби;

Материјалите во катчињата треба да бидат организирани, јасно наредени, чисти и уредни, достапни за децата, набљудувани, оценувани и постојано збогатувани;

Тимско работење, соработка со стручни лица, позитивно – социо – емоционална клима;

Водење на досие на детето;

Соработка со семејството;

Работа со децата во групите во насока на поттикнување на социјалниот, емоционалниот развој, развој на перцепција, развој на говор и јазик, сензомоторен развој.

Ќе се води соодветна документација и тоа:

Изработка на Годишна програма и Годишен извештај за работата на логопедот;

Водење на документација за секојдневна реализација;

Дневник за дневен план и дневна реализација.

Методи на работа кои ќе бидат користени во секојдневна работа со децата се: метод на пример, поттик и пофалба, игра набљудување, разговор, објаснување.

Документацијата која ќе се користи за следење на развојот кај децата со пречки во развојот е следна:

Досие на детето со семејна анамнеза, релевантна документација од Заводот за ментално здравје, Институт за слух, говор и глас, и други релевантни институции за дијагностика, следење и третман на деца со пречки во развојот, листи за опсервација.

Во секојдневната работа ќе се применуваат инструменти од логопедска теорија и практика.

Програмата за работа на логопедот за 2022/ 2023 е во директна корелација со директорот и стручните служби на градинката. За нејзина успешна реализација потребна е континуирана соработка на сите субјекти важни за воспитно – образовната работа со деца од предучилишна возраст.

• ПРЕДИЗВИЦИ И ПЕРСПЕКТИВИ КОИ ПРЕСТОЈАТ

13.1 Целосно искористување на капацитетите

За задоволување на потребите на граѓаните а и со цел да се зголеми самофинансирањето на градинката со што би се намалиле трошоците на локалната самоуправа, градинката ќе ги искористи сите законски можности

кои ги предвидува Законот за заштита на децата со кои е овозможен влез на нови форми на работа во кои ќе се најдат поголем број на семејства и тоа:

Воведување на скратени програми и вонинституционални програми за неопфатени деца во системот на предучилишно воспитание и образование;

Организирање на одделни услуги од дејноста на јавната детска градинка во други просторни услови.

13.2 Инфраструктура

Наша заложба како институција ќе биде во насока на обезбедување здрава и сигурна средина за децата што подразбира и одржување на постојната инфраструктура на највисоко ниво, перманентно доопремување на установата со цел истата да добие модерен и современ лик и воедно да обезбеди високи стандарди за престој и работа како на вработените така и на децата. Во таа насока се и следните приоритети во соработка со Општината, МТСП и Светска банка.

Од наша старана ќе бидат превземени активности во насока на:

- Реконструкција на зградта со покривање на надворешни тераси и поплочување со плочки;
- Обезбедување и осовременување на ентериерот со нов мебел, масички, столчиња, креветчиња;
- Опременување на центрите за интерес во занималните;
- Обновување и усовршување на сите дидактички материјали и нагледни средства во сите постоечки занимални;
- Доопременување на кујната со НАССР стандардите;
- Постапување на ролетни во сите занимални;
- Хортикултурно доуредување на дворот и збогатување на истиот со реквизити;
- Надворешна изолација и фасада на објектот;
- Обновување на постоечката ограда и дооградување ;
- Изработка на протокол за безбедност на децата во градинката;
- Изготвување правилник за секаков вид семејно насилство;
- Замена на казанчиња, чешми кои се веќе дотраени;
- Отварање на шалтер кој ќе служи за издавање на храна од кујната до трпезаријата;
- Адаптација на неискористениот дел(планиран за народна кујна) кој може да се искористи за друга намена;

ЗАКЛУЧОК

Реализирањето на целите и задачите на оваа програма е процес кој ќе бара голема посветеност и заложби како и доволно време за реализација на истата но секако и поддршка и соработка од одредени субјекти. Очекувам оваа програма да се реализира во наредниот период следејќи ги трендовите на новото време и да доживее комплетна имплементација во работата на градинката во наредните 4 години, вклучувајќи ја мојата истрајност и одлучност, искуство и грижата за градинката - моја обврска.

Сметам дека со реализирањето на истата, нашата Установа ќе постигне солидни резултати и ќе ги задоволи потребите не само на децата за кои впрочем и постои, туку и на нивните родители, вработените, локалната самоуправа и пошироко.

ЈОУДГ „Бамби“

Македонска Каменица

Директор

Тодорка Велиновска